

Voorzitter,

“Alleen samen krijgen we corona onder controle” Een zin die inmiddels heel Nederland kent omdat hij prominent zichtbaar is tijdens de persconferenties van Rutte. En hoewel er ook een hoop mensen zijn die genoeg hebben van deze boodschap, is hij helemaal waar. Want of *ik* me in mijn eentje wel of niet aan de coronaregels houd maakt geen verschil; alleen wat de hele groep doet heeft effect. Dit samen, collectief, aanpakken is de enige manier om deze crisis te boven te komen. Er is geen alternatief. En dat is een belangrijk besef voor de toekomst: niet alleen een virus pak je namelijk het beste collectief aan.

Toch lijkt er van de saamhorigheid aan het begin van de coronacrisis een half jaar later nog maar weinig over. Van “als de ouderen en kwetsbaren gewoon thuisblijven kunnen wij normaal doen” tot “het zijn de studenten in Delft die zich er nooit aan houden” tot “die types die zo nodig naar feestjes en op vakantie moeten verspreiden het”. Voorzitter we hebben het allemaal gehoord. Met als klap op de vuurpijl berichten als die van Wilders afgelopen week, die suggereert dat mensen van buitenlandse afkomst zich niet aan de regels houden, op de IC komen en anderen daarom hun zorg ontzeggen.

Maar voorzitter, nooit moeten we toestaan dat de ene groep slachtoffers tegen de andere wordt uitgespeeld. Als het zorgsysteem piept en kraakt; de zorg te weinig capaciteit heeft –de helft van de normale zorg zal de komende tijd niet door kunnen gaan - en zorgmedewerkers zowel overbelast als onderbetaald worden; dan moeten wij met z'n allen niet naar elkaar trappen maar naar de heersende machthebbers die dat veroorzaakt hebben.

Ik citeer Ernst Kuipers even, die gisteren nog zei “Duitsland heeft nog altijd het aantal bedden dat wij in de jaren 70 hadden. Wij hebben gekozen voor een ander zorgsysteem, dan moet je het doen met 1000 in plaats van 5000 bedden” Dat mensen niet meer in het ziekenhuis terecht kunnen, is een direct gevolg van de neoliberale beleid.

De tijd breekt dus echt aan voor systeemveranderingen: geen concurrentie maar samenwerking. In de zorg; maar ook in al die andere cruciale onderdelen van de maatschappij: onderwijs, voedselvoorziening, politie, openbaar vervoer. We hebben gezien dat de mensen die dáár werken de maatschappij uiteindelijk draaiende houden en dus moeten zij een fatsoenlijk inkomen krijgen. De mensen die het werk doen moeten het geld krijgen, niet de huisjesmelkers die dikke winsten maken over de ruggen van huurders maar betaalbare volkshuisvesting. Daar wil ik het met u over hebben vanavond, van onze Delftse zorg naar onze inkomens en dan over onze wijken en woningen.

OVER ONZE ZORG

Mensen zijn groepsdieren. We hebben sociale contacten en elkaar nodig om te overleven. Talloze artsen, sociologen en filosofen waarschuwen dan ook voor de mentale schade die mensen ondervinden van coronamaatregelen zoals de lockdown. Zoals u weet heeft de SP daar vanaf het begin van de coronacrisis aandacht voor gevraagd.

Want deze crisis legt haarfijn de ongelijkheid in de samenleving bloot. Ja, het is voor ons allemaal zwaar. Maar de Oude Delft bewoner in zijn riante woning heeft echt andere omstandigheden dan de Poptahof bewoner die we onlangs spraken: zijn baan kwijt geraakt, zijn huur ziet stijgen en hij moet thuis in zijn slecht onderhouden huurwoning blijven. Voor wie is het mentaal zwaarder?

Je hebt de directeur die thuiswerkt of de trambestuurder die ons vertelde dat ze elke dag naar haar cruciale werk moet, waar het niet te doen is mensen zich aan de 1,5 m te laten houden. Wie heeft een groter risico om ziek te worden?

Inmiddels weten we, door onderzoek van het CBS, dat mensen die lagere inkomens hebben inderdaad een grotere kans hebben om te overlijden aan corona. Deze gezondheidsongelijkheid moeten we keihard tegen gaan. Wat de gemeente Delft in ieder geval kan doen, is meer doen aan preventie en investeren in de GGZ. Deze week kopte de NOS ‘Agenten voelen zich machteloos bij confrontatie met verwarde mensen’. Ook in Delft een toename van honderden incidenten in een paar jaar. De SP stelt voor om werk te maken van zowel extra begeleiding als opvang van verwarde personen.

De zorg moet dus geen markt zijn, de gemeente moet de zorg veel meer in eigen handen nemen. Bijvoorbeeld als het gaat om de Jeugdzorg. We hebben 28% meer kinderen in de jeugdhulp dan het landelijk gemiddelde. De problemen die er nu zijn zullen in de toekomst erger worden als deze jongeren geen zicht hebben op een eerlijke toekomst. De 'inkoop' via het samenwerkingsverband "H10", is steeds niet geregeld, laat de gemeente kijken wat zij zélf kan doen. Naast die GGZ geldt dat ook bijvoorbeeld voor het vervoer van ouderen en mensen met een handicap met de RegioTaxi, waar al jaren lang problemen zijn.

Laat ik er, tot slot over de zorg, niet aan voorbij gaan dat de SP enorm trots is op ons RdGG. Daar hebben we geen 'compassiebeer' voor nodig. Maar wat wordt daar waanzinnig hard gewerkt, wat is er een goede communicatie met de inwoners van Delft. Wat is het belangrijk om zo'n ziekenhuis in je stad te hebben. Dat is het altijd, maar laten we nu in onze oren knopen dat we dit altijd zo willen houden.

OVER ONZE INKOMENS

Voorzitter, steeds meer mensen ervaren dat het inkomen niet genoeg meestijgt met de kosten van dagelijkse boodschappen, huur, zorgverzekering en energie. Ook in Delft neemt het aantal klanten van de voedselbank toe, zijn er steeds meer daklozen en moeten steeds meer mensen zich afvragen hoe ze het einde van de maand halen.

Dat is toch onacceptabel. De rijkste 10% Nederlanders heeft bijna 70% (68%) van alle vermogen in handen. Wie niet in ziet dat dat moet veranderen, wil ik nooit meer over gelijke kansen horen. Want die zijn er echt niet. Er is genoeg geld, maar het is volkomen ongelijk verdeeld. En er wordt te vaak gedacht: dat is wel zo die ongelijkheid, maar daar kunnen we toch niets aan doen. Natuurlijk kunnen we daar wel iets aan doen!

- 1) Als eerste moet de gemeente aandringen bij de overheid op een minimumloon van 14 euro. Met dit bedrag kunnen mensen fatsoenlijk leven en het verkleint de kans op armoede sterk. (Nederland voldoet nu bij lange na niet aan het Europees gewenste minimum voor bestaanszekerheid) Meerdere steden doen dit al, nu ook een in Delft een groep mensen is opgestaan voor een hoger minimumloon, is het tijd om ons uit te spreken. Samen met GroenLinks zijn we van plan hier een voorstel op in te dienen en we nodigen alle partijen uit om mee te doen.
- 2) Op verzoek van de SP bracht het college ongelijkheid in Delft in kaart. Maar vervolgens is daar niks mee gedaan. Keer op keer heeft de SP voorstellen ingediend voor meer geld om armoede tegen te gaan: meer vergoedingen in de bijzondere bijstand, uitbreiden schuldhulpverlening, ondersteuning door mensen met een uitkering vaste lasten in te houden.

Daar is nooit een meerderheid voor. Even tussendoor voorzitter. Elk jaar gaat de VVD of D66 naar deze betogen tegen de SP zeggen: Ja jullie willen van alles, maar dat kan de gemeente niet betalen. Beetje suggereren dat ik maar wat roep. Dit jaar willen ze dat ook doen natuurlijk, dus ik reageer er vast even op:

- 1) Bij élk voorstel dat de SP indient zeggen we waar het van betaald moet worden. Dat is al jaren zo, we hebben zelfs alternatieve begrotingen ingediend.
- 2) De gemeente geeft geld uit aan de verkeerde dingen; want gééft aan het grote geld in Delft, in plaats van dat ze er aan vraágt. Neem DSM, u weet wel, de gistfabriek die ooit een bijdrage leverde aan de stad door goede huizen te bouwen voor haar arbeiders. Die kreeg van de gemeente Delft pas nog anderhalf miljoen. Ondertussen ontslaat DSM nu 1 op de 6 werknemers, die mensen staan op straat en moeten misschien ook wel weer gebruik gaan maken van gemeentelijke voorzieningen. Gaat u eens gauw dat geld terughalen bij de gist.

OVER ONZE WIJKEN

In de wijken en buurten van Delft opereert de gemeente als een olietanker: meestal goed zichtbaar, maar niet op tijd bij te sturen. Als de beweging is ingezet kan ie niet meer tegengehouden worden. Dat geldt voor de parkeertransitie, dat geldt voor het aansluiten van de Reinier de graafweg naar de A4, dat geldt voor de versmalling van de Voorhofdreef. De SP heeft zich ingezet voor de veiligheid van het Delflandplein. Er worden inmiddels onderzoek gedaan en de verwachting is dat het Delflandplein

aangepast zal moeten worden. Maar waarom doen we dat niet tegelijkertijd met het ombouwen van de Voorhofdreef? Inwoners niet alleen informeren maar daadwerkelijk iets doen met hun inbreng. Af en toe een pas op de plaats geeft zoveel mogelijkheden om tot goede plannen te komen.

Voorzitter, de SP hoort steeds vaker mensen zeggen dat de openbare ruimte achteruit gaat. Bestrating, groen, speelvoorzieningen. En ze hebben groot gelijk. Na eerdere bezuinigingen kwam dit college 2 jaar geleden met de belofte dat er weer wat aan ging gebeuren, maar dat zien we niet terug. Er gaat zelfs gestopt worden met het verwijderen van hondenpoep op uitlaatvelden. Nou ben ik geen expert en heb ook geen hond maar dat is toch te smerig voor woorden! Je zou maar naast zo'n veldje wonen.

Het merendeel van de stad wordt op niveau 'C' onderhouden, met uitzondering van de binnenstad en het Agnetapark, die op niveau 'B' worden onderhouden. En wederom ongelijkheid, nu afhankelijk van welke wijk je in woont. Volgens niveau C mogen er aanzienlijke oneffenheden in de straat voorkomen. Dit zijn tegels die ernstig uitsteken. Nu worden er valtrainingen voor ouderen georganiseerd, terwijl we voor het zelfde geld iets aan die losliggende tegels kunnen doen! Dat is toch de wereld op zijn kop.

OVER ONZE WONINGEN

In een welvarend land als Nederland zou toch iedereen een fatsoenlijk en betaalbaar dak boven zijn hoofd moeten hebben. En dat is niet zo. Lang niet meer iedereen kan in onze stad terecht. De gemeente wil tot 2040 van 44 naar 57 duizend woningen in Delft. Daarvan zijn er nu 18 en dan 19 duizend sociale huurwoningen. Dat is 8% van de nieuwbouw voorzitter. Ontzettend veel mensen zoeken een betaalbare huurwoning maar uw college wil ze nauwelijks bijbouwen, het gevolg is: de gewone hardwerkende mensen uit de stad, de rijken erin.

In buurten als de Bomenwijk en het Heilige Land worden huurwoningen gesloopt. En de SP is niet principieel tegen sloop, maar hier worden duurdere en minder woningen terug gebouwd. Wij willen juist meer sociale huurwoningen, zodat deze mensen de stad niet uit worden gejaagd. Want er zijn voor je eigen inwoners, daar begint en eindigt het mee.